

Vrij spel voor het **speelbos**

Lekker spelen in de natuur. In bomen klimmen, hutten bouwen, kliederen met water. Er zijn steeds minder plekken waar dat kan. Her en der in Nederland zijn stukken natuur ingericht waar kinderen zich wél kunnen uitleven en waar ze spelenderwijs de geheimen van de natuur kunnen ontdekken. Dat zijn de speelbossen.

De natuurlijke inrichting en de omgeving van een speelbos dagen kinderen uit te spelen met de natuur en die verder te onderzoeken. Een speelbos is een spannend speelterrein voor kinderen, waar bijna alles mag. Inmiddels zijn er ongeveer veertig speelbossen in Nederland.

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) vindt het belangrijk dat kinderen in en met de natuur kunnen spelen en wil daarom meer ruimte voor speelplekken in de natuur. Staatsbosbeheer is destijds initiatiefnemer geweest voor speelbossen en is blij met de brede belangstelling. Want spelen in de natuur is niet alleen leuk, het is ook gezond. Bovendien leren kinderen al vroeg de natuur kennen en waarderen. Dat maakt de kans groter dat zij op latere leeftijd de natuur een warm hart toedragen.

De directie Kennis van het Ministerie van LNV heeft Staatsbosbeheer, de grootste aanbieder van speelbossen en de Stichting Recreatie gevraagd de ervaringen met speelbossen te verzamelen zodat de kennis en ervaring gedeeld kan worden.

Het resultaat is de publicatie 'Vrij spel voor het speelbos', vol tips voor gemeenten om zelf meer ruimte in te richten waar kinderen zich kunnen uitleven en spelenderwijs de geheimen van de natuur kunnen ontdekken.

Kinderen die verstoppertje spelen tussen de huizen of knikkeren op het pleintje. Je ziet het nauwelijks meer. Kinderen spelen steeds minder buiten. Dat komt niet alleen doordat kinderen in huis volop ruimte en mogelijkheden hebben om te spelen. Ook de inrichting van wijken en steden nodigt kinderen niet uit om buiten te spelen.

Overgewicht onder kinderen neemt toe

Steeds meer kinderen zijn te dik. Gemiddeld heeft 14% van de schoolgaande jongens en 18% van de schoolgaande meisjes last van overgewicht. Een van de factoren die van invloed zijn op overgewicht, is het krijgen van voldoende beweging. Opvallend zijn daarbij de uitkomsten van een onderzoek van Alterra. Daaruit bleek dat in wijken met groen minder dikke kinderen wonen dan in vergelijkbare wijken zonder groen.

Kinderen hebben steeds minder met natuur

Meer dan de helft van de jongeren gaat nooit naar een natuurgebied, park of dierentuin. Ook het agrarisch gebied is onbekend. Veel kinderen, vooral kinderen uit de stad, denken dat melk van de fabriek komt in plaats van de koe. Ook hebben veel kinderen een onevenwichtige voorstelling van de natuur. Terwijl kinderen binnenshuis op tv de natuur leren kennen als spectaculair en spannend, komen ze buitenshuis schrale grasveldjes en plantsoenen tegen.

Woonwijk niet ingericht voor spelen

Groen maakt steeds meer plaats voor beton en asfalt. Auto's hebben parkeerruimte nodig en speelplekken leggen het in de ontwikkeling van nieuwe plannen al snel af tegen winkel-centra. Het onderhoud van betegelde of geasfalteerde pleinen is minder kostbaar dan het onderhoud van

groen. Voor kinderen blijft steeds minder speelruimte over. Bovendien dragen meer auto's op straat niet bij aan een veilige speelomgeving. een waterrijk gebied spreekt water meer tot de verbeelding. De speelvoorzieningen passen bij het karakter van het speelbos en dagen kinderen uit de natuur verder te onderzoeken. Zo brengt een waterpomp in een waterrijk gebied het thema water onder de aandacht.

Aantrekkelijk verblijf

Speelbossen en klimparken worden goed bezocht. Niet alleen door kinderen uit de buurt maar ook door groepen uit de wijde omgeving en vakantiegangers die in de buurt verblijven.

Scoutinggroepen, families en scholen vinden in het speelbos een ideale plek voor hun activiteiten, familiefeestje of schooluitje.

Het ideale klimpark en speelbos

Eigenlijk kan alleen een kind zeggen wat het ideale speelbos is. En dan zal het ene kind er andere ideeën over hebben dan het andere. Toch heeft het ideale klimbos een paar belangrijke eigenschappen.

- Het klimbos is zo groot dat natuur en spel goed samengaan, het liefst tussen 4 en 12 ha.
- De inrichting sluit aan bij de natuurlijke omgeving van het terrein. Het klimbos ligt op een plek waar veel kinderen gemakkelijk kunnen komen. Bijvoorbeeld aan de rand van een woonwijk of bij een bezoekerscentrum.
- Bij de inrichting van het klimpark is goed geluisterd naar de wensen van de kinderen.
- De inrichting en de natuurlijke omgeving dagen kinderen uit de natuur te onderzoeken.
- In een speelbos mag bijna alles.

Elk klimpark is weer anders. Hoe het eruit ziet, hangt bijvoorbeeld af van het omliggende landschap en van de wensen van de kinderen die er komen spelen. Voor elk klimbos is dan ook een eigen aanpak nodig.

Bron: Stichting Recreatie

